

ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ

Αγροτικά Ορφανοτροφεία και Οικοτροφεία.

Ίδιαίτερα δλος σπουδαιότητα έχουν τα αγροτικά ορφανοτροφεία και οικοτροφεία, τα οποία ηρχονται ιδρύονται από διετίας, διότι ενώ εις τα άστικά ούτως εἰπεῖν ορφανοτροφεία και οικοτροφεία προπαρασκευάζονται διδάσκαλοι και ιερείς ή τεχνίται διαφόρων κλάδων (ξύλου γιοί, ράπται, υποδηματοποιοί κλ.), εις τα αγροτικά τοιαῦτα εισάγονται προσφυγόπαιδες, ὁρφανὰ πόλεμον και ἄποροι ἐν γένει μαθηταὶ προκειμένου ν' ἀποκτήσουσι τὰς ἀπαραίτητους γεωργικὰς γνώσεις και ἀσκήσουσι τὴν γεωργίαν ὡς βιοποριστικὴν ἐπάγγελμα. Ὅτω δὲν ἐξυπηρετεῖται ἄλλως ή φιλανθρωπία, ἀλλὰ δίδεται θετικότερον μια ὠθησις πρὸς ἐντατικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, ἥτις, μετὰ τὴν ἀδύνατον συρροὴν τὸν προσφύγων και τὴν παρατηρούμενη τελευταίως ἀστυφίαν, εἶνε περισσότερο πορὰ ποτε ἐπιβεβλημένη.

Ἡ δὲ λειτουργοῦσι τρία Ἀγροτικά Οἰκοτροφεία ἄρσενων, ἐν Κομοτινῇ, Σέρραϊς και Ἰωαννίνοις, δύο Ἀγροτικά Ὀρφανοτροφεία ἄρσενων, ἐν Δεκελείᾳ και Ἀργεῖ και ἓν Ἀγροτικὸν Ὀρφανοτροφεῖον θήλειον ἐν Λειψύρῃ. Καταβάλλεται δὲ προσπάθεια ὅπως πολλὰ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων μὴ αγροτικῶν ἀγαθουργῶν ἰδρυμάτων μεταβληθῶσι σὺν τῷ χρόνῳ εἰς αγροτικά. Εἰς τὰ αγροτικά ορφανοτροφεία, ἀποτελούμενα ἐξ ὁκτώ τάξεων, ἐγγράφονται μαθηταὶ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἐπιθυμούντες νὰ ἀποκτήσουσι κατωτέρως γεωργικὰς γνώσεις. Διδάσκονται δὲ ἐν αὐτοῖς, πλὴν τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν μαθημάτων, γενικὴν και εἰδικὴν γεωργίαν, δένδροκομίαν, ἀμπελοφυγίαν, λαχανακομίαν, ἀνθοκομίαν, πετηνοφυγίαν, κοινικλοφυγίαν, κτηνοτροφίαν, μελισσοτροφίαν και οηροτροφίαν, στοιχεῖα κτηνιατρικῆς, πολιτικῆς οἰκονομίας, γεωργικῆς οἰκονομίας, γεωργικῆς βιομηχανίας κ.λ.

Τὰ αγροτικά οἰκοτροφεία ἔχουν πέντε τάξεις και ἰσοδυναμοῦν πρὸς μὴν γεωργικὴν σχολὴν. Εἰσάγονται εἰς αὐτὰ ἄποροι τοῖς πλήρως Δημοτικοῦ Σχολείου ή δευτέρως τάξεως Ἑλληνικοῦ, προκειμένου νὰ τυχούσι πτυχίου Πρακτικοῦ γεωπόνου. Διδασκόμενα γεωπονικά μαθήματα εἶναι, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω, και τὰ ἐξῆς: Γενικὴ ζωοτεχνία, γεωργικὴ ἐντομολογία, γεωλογικὴ και γεωγραφία, γεωργικὴ μηχανολογία και τοσογραφία, γεωργικὴ οἰκονομία και γεωργικὴ νομοθεσία, ὁδοναυτικὴ και οἰκοδομικὴ, δασοκομία, γεωργικὴ φυτοπαθολογία, οἰνοποιία και οἰνοπνευματοποιία κ.λ.

Οἱ τρέφοιμοι τῶν τε οἰκοτροφείων και τῶν ορφανοτροφείων, ὑποβάλλονται εἰς πρακτικὰς γεωργικὰς ἀσκήσεις, χρησιμοποιοῦμενον πρὸς τοῦτο τῶν ἐκτεταμένων ἀγρῶν και κήπων, οἷτινες περιβάλλονται τὰ ἰδρύματα.

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν προλαμβάνεται συνήθως δι' ἀποσπασμούς καθηγητῶν ὑπαρξουσίντων εἰς τὴν ἔδραν τοῦ ἰδρυματος ή ὑπαλλήλων γεωπόνων ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

Πρόστιμον αγροτικῶν ορφανοτροφείων ἄρσενων εἶναι τὸ λειτουργοῦν ἐν Δεκελείᾳ, εἰς τὸ ἐκεῖ Ἑθνικὸν κτήμα. Διὰ πόδας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεραιοῖσθ ή πρὸς μὴνδὸν παραχώρησις εἰς τὸ ορφανοτροφεῖον τοῦτο τοσούτων οἰκημάτων τῆς ἐπαύλειος τοῦ πρώην βασιλέως, πέντε στρεμμάτων ἀμπελώνος, ἑνὸς και ἡμισίος στρεμμάτων ἀνθοκήπου μετὰ τοῦ θεοκηρίου, δέκα στρεμμάτων ἀγρῶν, πενήκοντα περίπου ἐλαιόδένδρων και διοκλήρου τοῦ φτωχίου τῆς Κυθῆρας, Ἀντιπάρως ὅμως ή Ἀεροπορικὴ Ἀμυνα, κατέχουσα ἡδὴ τὰ ἄνω κτήματα, ἀρνεῖται νὰ παραδῶσθ τὰ περισσότερα τούτων εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, παραβλέπουσα τὴν εὐλημένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ και τὸ συμφέρον ἀκόμη τοῦ Δημοσίου δεδομένου ὅτι αἱ διαφιλονεικούμεναι ἐκτάσεις, περιεχόμεναι εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, ἐνθὺ δὲν δὲ ἔπαιον νὰ θεωρῶνται, κατὰ νόμον, δημοσία περιουσία, θὰ ἐβελισθῶντο ἀπ' ἐτέρου σημαντικῶς, καλλιεργουμένη κατὰ τρόπον οὐσιαστικῶν ἐπὶ τῶν τροφίμων, ἐνθὺ ἦδη παραμένονσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνεκμεταλλεῖται.

Ἐκὶ τοῦ χρόνου ἐν τούτοις τὸν ὁποῖον διαδέχοντο οἱ ὑπερεκτὸν τρέφοιμοι τοῦ Ὀρφανοτροφείου Δεκελείας ἤρχισαν πρὸ πολλοῦ ἐργάζεσθαι πρὸς κατασκευὴν φτωχίων και γεωργικῶν καλλιερῶν.

Παιδικὸν Σταθμὸν και Λαϊκὰ Νηπιαγωγεία

Διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1926 Νομ. Διατάγματος «περὶ Ἑθνικῶν Παιδικῶν Σταθμῶν» ἰδρύθησαν εἰς διαφόρους πόλεις τοῦ Κράτους τοιοῦτοι Σταθμοί, σκοποῦντες τὴν περιθαλψὴν και μόρφωσιν τῶν ἀπορῶν ἀνηλίκων, ὡς δὲ τῶν ὁρφανῶν πατρὸς τοιοῦτων. Ἡ νομοτικὴ ἀνάγκη τὴν ὁποῖαν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσουσι τὰ ἰδρύματα αὐτὰ εἶναι προφανής. Αἱ ἄποροι, ἰδίως αἱ χήραι μητέρες, καλ' ἐκαστην προῖαν, πρὶν ή μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν, θὰ δύνανται νὰ ὀδηγῶσι τὰ παιδιὰ τῶν, ηλικίας μέχρι 10 ἐτῶν, εἰς τὸν Παιδικὸν σταθμὸν και νὰ τὰ παραλαμβάνουν τὴν ἐσπέραν ἐπιστρέφονσαι οἶκον. Ὅτω δὲ ἐκιδύονται αὗται ἀμέμφοι εἰς τὰς ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἐργασίας τῶν, ἐνθὺ ἀπ' ἐτέρου τὰ τέκνα

τῶν, ἅτινα ἄλλως θὰ ἀπέμεινον ἄνευ οἰσθήποτε ἐπιβλέψεως, διαμεῖνον ἡδὴ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῷ Παιδικῷ Σταθμῷ διὰ τρέφονται δωρεάν, τυχάνοντα συγχρόνως τῆς ἀπαιτούμενης μορφώσεως και ἡθικῆς χειραγωγήσεως.

Παρόμοια ἰδρύματα, ἀλλὰ διὰ παιδιὰ μικροτέρης ηλικίας, 3—6 ἐτῶν, ἔχει ἰδρύσει και τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα Περιθάλψεως. Ἐν Ἀθήναις λειτουργοῦν, ὑπὸ τὴν ἐπιθῆσιν τῆς κυρίας Μαζαράκη, τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, τρία τοιαῦτα λαϊκὰ νηπιαγωγεία. Μοι ἐδόθη εὐκαιρία ν' ἀντιληφθῶ πὸς διαπαιδαγωγούνται τὰ μικρὰ εἰς ἐν ἀπὸ αὐτῶν, τοῦ Ἁγίου Νικολάου (Πενκακίου). Πὸς διδάσκονται τὰ πρώτα γράμματα. Ἀλλὰ κυρίως μὲ πόσην μεθοδικότητά, μὲ πόσην στοργὴν διαπλάσσεται ὁ χαρακτὴρ τῶν.

Δυστυχῶς ή συντήρησις τῶν προβλεπομένων διὰ τοῦ ἄνω Νομ. Διατάγματος ἐθνικῶν παιδικῶν σταθμῶν προσκοπῆται εἰς τὴν ἑλλειψιν πόρων. Ἡ ἐπιτοία ἐπιχορηγήσεις τοῦ Δημοσίου μετὰ τῶν ἀποδόσεων τῶν ἐπιβεβλημένων εἰδικῶν φορολογιῶν και τοῦ προέτιμος τοῦ ἐνεργουμένου κατ' ἐτος πανελληνίου ἐδάφους ἐπαρκεῖ πρὸς συντήρησιν τῶν ὑπαρχόντων ορφανοτροφείων και οἰκοτροφείων, εἶναι δὲ πιθανὸν ή ὑψηλοτάτη τοῦ Ὑπουργείου νὰ ἀχθῇ βραδύτερον ἐκ λόγων οἰκονομίας εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ἐκ τῶν ἰδρυμάτων τούτων, ἐγκαταλειπομένων εἰς τὴν τύχην τῶν τῶν ὁρφανῶν. Τὸ μόνον εὐόνονον σημεῖον εἶναι ή παρατηρούμενη ἀπὸ τινος φυλάνθρωπος θαύμας πλουσίαν ἰδιωτῶν. Ὅτω δ' ἰσχυρὸς κ. Σπαρανδῆς, ἀντιπροσωπεύων τῶνς κληρονόμους τοῦ ἐκ Ρουμανίας ὁμογενεῖος Χαΐτα, ἐδωχέσθαι πρὸς μὴνδὸν οὐκ ἐν Ἰωαννίνοις διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἐκεῖ Παιδικοῦ Σταθμοῦ. Ὁ κ. Ἰωσηφόφου προβαίνει εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἐνὸς μεγάλου αγροτικοῦ ορφανοτροφείου πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, καταβάλλων και τὰς δαπάνας τῆς συντηρήσεως τοῦ. Ὁ κ. Σαγιοπούλος παραχωρεῖ ἐν ἰδιωτικῶν κτήριον πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ ἰδρυομένου ἐν Πάτραις Ἀγροτικοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρσένων. Ὁ ἐν Ἡρακλίων ἔμπορος κ. Λιατάκης ἐδῶκεσιν οὐκ ἀδελφῆς ἡλιας ὁμολογίας τοῦ ἀναγκαστικῶν δανείου διὰ τὴν προκοπὴν ὁρμῶν τοῦ Ὀρφανοτροφείου θήλειον Ἡρακλείου. Τὰς δαπάνας τῆς ἀνέγερσεως μέγαρον τοῦ Ὀρφανοτροφείου θήλειον Μυτιλήνης, ἀνερχομένης εἰς 1500,000 δραχμῶν, θὰ καταβάλῃ ὁ κ. Μιχαῆλ. Διὰ διαθήκης τέλος τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ ἀποθανόντος φιλανθρωποῦ Γαβριὴλ κατελήλυθον 250,000 δραχμαὶ ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρσένων τῆς πόλεως ταύτης.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ

Δὲν εἶνε μόνον τῆς σημερινῆς ἐποχῆς ἴδιον ή ὑπαρξίς θαυματουργῶν Εἰκονοματών. Ὁ λαὸς, εὐπιστος και ἀπλόος εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς, ἡπατάτο και παταταῖτο ἀπὸ μερικῶς ἐπιδέξουσιν, οἱ ὁποῖοι χρηματίζονται διακρίνονενοι διὰ ή δεινὰ Παναγία ἰδρύειν και τὸ τὰδε εἰκότισμα κλαίει... Φυσικὰ κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ή ἀμύθεια τοῦ λαοῦ ἦτο πολὺ μεγαλειτέρα παρὰ σημερον τὸ ἐμπόριον τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων ἐπαίεε μέγαν ρόλον. Τὸ ἴδιον ἄλλως τε συνέβαινε και ἐξοκολουθεῖται καὶ μέχρι σήμερον συμβαίνει και εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, ὅπου αἱ θαυματουργοὶ εἰκόνες και ἄγρια λείψανα ἀνέρχονται εἰς μισριάδας.

Ἐνεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ κατέγινετο εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἱστοριῶν τῶν διαφόρων θαυματουργῶν εἰκόνων θὰ συνέγραφε ἐν ἀπὸ τὰ περιεργότερα βιβλία, και θὰ προσέθετε μίαν χαρακτηριστικὴν σελίδα εἰς τὴν ψυχολογίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐγὼ ἀτυχῶς δὲν ἔχω οὔτε τὴν εἰδικότητα οὔτε τὴν ὑπομονὴν πού χρειάζεται διὰ μίαν τέτοιαν ἐργασίαν. Θὰ ὁμιλήσω μόνον δι' ἐν ἐπεισόδιον σχετικόν, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὰς «Πράξεις και διηλώματα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως» τὰ ὁποῖα ἐξέδωκαν δύο σοφοί, ὁ Μιχαήλ και Μύλλερ.

Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ ἐγγράφια ταῦτα εὐρίσκουμεν μίαν περιεργὴν διχην λαβούσαν χώραν τὸ 1491 ἐπὶ Πατριάρχου Μαθαίου Α'.

Ἡ Βασιλεῖνα ή Γαύρανα ἐνήγαγεν ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου τὸν κῆρ Δημήτριον Βουλκάν, «ὁκεῖνος δὲν κρατίστον και ἄγιον μου αὐτοκράτορος» κατηγοροῦσα αὐτὸν ὅτι ἐπὶ εἰκότιν τῆς Παναγίας ἀρχάντο, ὑπερνοσηγμένης δεσποτίνης ἡμῶν Θεοτόκου και ἀειπαρθένου Μαρίας και ἐπικεκλημένης τῆς Κουβουκλαραίας, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀφῆσθ κληρονομίαν ή μητέρα τῆς Καλῆ Γαύρανα, λαβούσα και αὐτὴ ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν τῆς Ἀθανάσιας μοναχὴν διὰ διαθήκης, τὸ κατακατεῖται τώρα ὁ Βουλκάνος αὐτός, «καὶ οὐκ ἰδοὺς τοῦτο πρὸς αὐτὰς ἵνα καρπώνται τὸ εἰσὸδῶμα αὐτῶν, ἐπεὶ περιώνυμον προσκυνήμα ἐστίν».

Εἰς τὴν συζήτησιν αὐτὴν ἦτο παρὼν ὁ Λόγιος. Ὁ Πατριάρχης τὸ ε τοῦ ἔδωκε τὸν λόγον ἵνα ἀπολογηθῇ και δικαιολογήσῃ τὴν κατακράτησιν. Καὶ ὁ ἱσχυρὸς και ἔμπειρος αὐτὸς κύριος παρουσίασεν ἄμεσως τὰς δύο διαθήκας ἐκ τῶν ὁποῖων

Κυριακὴ 29 Μαΐου 1927

ἀπεδείκνυτο ὅτι ή Ἀθανασία Γαύρανα ή μοναχὴ παρήγγελλεν «ἵνα μερίζεται τὸ ἐκ τῆς ἁγίας εἰκόνης περιεχόμενον ὕψαν εἰσὸδῶμα δι' ἀναθημάτων εἰς τρία μεριδία, και τὸ μὲν ἐν ἐπαρχίᾳ ἵνα ἐξοδιάζηται ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας, ἐν ή ἐπίσκοπο τότε ή ἁγία εἰκὼν, τὸ δὲ ἕτερον μεριδίων νὰ ἔχῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν, ἱερεὺς τῆς Γαύρας, τὸ δὲ τρίτον μεριδίων ἵνα ἔχῃ Καλὴ, ή ἀδελφὴ τῆς, ἥτις ἀποδηγήκουσα ἀφῆκεν ὅσον ἔχει μεριδίων πρὸς τὴν ῥηθείσαν θυγατέρα τῆς Βασιλεῖνης». Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἀπὸ ἀναθημάτων εἰσὸδήματος οὕτω διαλαμβάνει ή πρώτη διαθήκη τῆς πρώτης Γαύρανας, περὶ δὲ τοῦ διὰ λειτουργιῶν και παρακλησεων, κηροῦ τε και ἐλαίου εἰσὸδήματος διαλαμβάνει ἡνα μερίζεται ἐξ ἰσῶς εἰς τε τὸν πάλλον, τὸν ναόν, ἱερεὰ και τοὺς ῥηθέντας δύο κληρικούς ἐκεῖνης τὸ ἥμισυ.

Ἀλλὰ τότε τίνι δικαιώματι κατακρατεῖ τὴν ἁγίαν εἰκόνα; ῥώτησεν ὁ Πατριάρχης ἐκκλησιας, μὴ βλέπων ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς διαθήκης πὸς εἶχε χορηγῆ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὁ Βουλκάνος αὐτός. Ἀλλ' ὁ ἔξυπνος αὐτὸς ἀνθρώπος χωρὶς νὰ ἀνησυχῇ ἐξήγησεν τὴν Πατριαρχικὴν ἀπίσταν ἐξ ἑξῆς: — Ὁ Γαύρας ὁ παπὰς εἶνε μετ' ἐαυτοῦ τὸ τοιοῦτον προσκυνήμα λαβὼν ἀπὸ τοῦ κρατίτου και ἁγίου μου αὐτοκράτορος δι' ἔγγυθον εἰς ὑπερῶνα τριακόσια, ὃν ἔδωκε διὰ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, τὴν δευτέραν Γαύραν, ἐπὶ ἑξῶς λαβὼν τὸ τοιοῦτον προσκυνήμα και ἀποδιδοῦσκειν μὲν ἔξω τῆς πόλεως, φοροῦνταίς δὲ και διὰ τοῦτο ἀπαρθεῖσθαι τὸ τοιοῦτον προσκυνήμα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦ ἁγίου. Βουλκάντος οὖν και τοῦ παπὰ Γαύρα ἔξω τῆς πόλεως ἐξελεύθη, διὰ τὴν ἐνταῖθα ἐνδεῖαν, πάλιν δέδωκε τὸ τοιοῦτον προσκυνήμα πρὸς τὸν βασιλεὺ τὸν ἅγιον, ἐλευθερώσας τῆς ἐργῆς, ὃν εἰς τοῦτο ὑπέθηκε. Παρακληθεὶς δὲ και πρὸς τὴν Γαυράνιν και ὑπὲρ τῆς ῥηθείσεως Βασιλεῖνης ὁ Βουλκάνος ἐπέθηκεν ἐαυτὸν εἰς ἔγγυθον ὑπερῶνον διακοσίον και οὕτως ἔλαβε και αὐτὸς ὑπὲρ αὐτῶν τὸ προσκυνήμα ἀπὸ τοῦ βασιλέως τοῦ ἁγίου, παραγγέλλων δεξάμενος μὴδέποτε ἐκβλεῖν αὐτὸ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀνὴρ ὁρισμῶν τοῦ Ἀπερχομένου δὲ και εἰς τὸ ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν τῶν ἐξιδίων τοῦ βασιλέως τοῦ ἁγίου, και ἀποκαταστήσαντος αὐτὸν πάλιν εἰς τὸ προσκυνήμα και ἐπίτροπον, οὐ δύνασθαι ἀπολῶσαι αὐτὸ ἐκ τῶν χειρῶν του, εἰ μὴ λυθεῖ και τῆς ἐργῆς, ἢν ἐργάφως δέδωκε τῷ βασιλεὶ τῷ ἁγίῳ.

Ἡ ἐνάνοια Βασιλεῖνα ἀνέκρουσε τὸν ὁμίλησαντα, λέγουσα ὅτι δὲν ἔχει οὐτὸ τὸ ζήτημα. Ὁ Πατριάρχης φαινόται εἰς ἐνδεῇ πρὸς δυσκολίας εἰς τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεως τελεσίδικον. Ἐκείνη καὶ δόση μᾶλλον μίαν προσορμὴν λίσαν και ἐκδόσιν παρεμπιπτόσαν ἀπόφασιν. Καὶ ἀπορμήν εἶρε πρὸς τοῦτο τὴν ἀπουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος. Ὁ Μοναχὴ Πάλαολόγος ἦτο ἀποσημασμένος τὴν στιγμήν ἐκείνην νὰ ζητήματα πάλι σοβαρότερα ἀπὸ τὸ τῆς θαυματουργῶν εἰκόνων. Ὁ Σουλτάνος τὸν Τούρκον Βαγιαζὴτ ἠπείλει τὴν Κωνσταντινούπολιν και ἀπηλοκήμονος ὁ Ἀυτοκράτορ ἔδραμεν εἰς τὴν Εὐρώπην ὅπως ἐπισκεφθῇ τὰς Αἰλὰς και ζήτησθ ἀπὸ τῶν ἡγεμόνων βοήθειαν διὰ τὴν διάσωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Διέτρεξε λοιπὸν ὅλην τὴν Ἰταλίαν και ἐκείθεν μετέβη εἰς τὸ Παρίσι και Λονδίον, συλλέξας πανταχόθεν πολλὰς ὑποσχέσεις, ἀλλ' οὐδεμίαν πραγματικὴν συνδρομήν.

Ὁ Πατριάρχης λοιπὸν ἐξέδωκεν ἀπόφασιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεφάνθη ὅπως τὸ μὲν προσκυνήμα μένει παρὰ τὸ Βουλκάν, μέχρις ἂν, συνάσῃ Θεὸς, ἐπαυλῇ ὁ βασιλεὺς ὁ ἅγιος εἰς τὴν μεγαλόπολιν και ἀποπρασθῇ, δι' αὐτὸς νομίσει καλλίτερον, διὰ δὲ τὸ εἰσὸδῶμα τῆς εἰκόνης κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ «τὸ μὲν δι' ἀναθημάτων μερίζεται εἰς τρία μεριδία, και τὸ μὲν ἐν ἐξοδιάζεσθαι εἰς ἐκείνον τὸν ναόν, εἰς ὃν ἴσταται τὸ προσκυνήμα, και εἰς ὃν ἐπαρῆκεν αὐτὸ ή πρώτη Γαύρανα ἐκείνη κατὰ τὴν ἐκείνης ἐπιτελεῖται βούλησιν, τὰ δὲ δύο μεριδία λαμβάνῃ ή ῥηθείσα Ἄννα ή Βασιλεῖνα... τὸ δὲ διὰ λειτουργιῶν και παρακλησεων εἰσὸδῶμα, ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εὐρίσκονται τοῦ Βουλκάνου, νὰ μερίζεται ἐξ ἰσῶς και τὸ μὲν ἥμισυ λαμβάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ πάλλων αὐτό, μέχρις ἂν εὐρίσκηται ἐν αὐτῷ δὲ ἥμισυ λαμβάνῃ και αὐτὸ, ή Βασιλεῖνα».

Τὸ ἐγγράφον δὲν λέγει ἂν ὁ Βουλκάνος ἦτο ἱερεὺς ή ὄχι. Πάντως ὅμως αὐτὸς ἐξεμεταλλεύετο τὴν ἐκκλησίαν ὅπου εἶχε κατατεθῇ ή θαυματουργὸς Παναγία. Θὰ εἶχε δὲ μεγάλα εἰσὸδήματα ή Παναγία αὐτῇ, ὅστε νὰ φθάσῃ ή ὑπόθεσις μέχρι τοῦ Πατριάρχου και νὰ σωθῇ μέχρις ἡμῶν τὸ πρακτικὸν τῆς διαδικασίας αὐτῆς. Δυστυχῶς δὲν γνωρίζομεν εἰ ἀπέγινεν ή ὑπόθεσις, ἐπεὶ ἐσώθη μέχρι σήμερον τὸ ἐγγράφον τῆς τελευταίας διαθήκης μετὰ τὴν ἐπ' αὐτὸν περὶ τῶν ἑγγράφων εἰς ἀγνοίαν τοῦ ἀνωτέρου περισσῶν ἐγγράφων εἰνε ὁρίων εἰκόνων, σκανδαλὸν τὸ ὁποῖον, καίτοι παραβλὼν πέντε και πλέον ἀλῶνες, ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ και σήμερον ὑψωμένον εἰς τὴν θρησκευτικὴν τοῦ ταπεινοῦ καὶ γλυκυτάτου Ναυαροπίνου (τοῦ χριστιανοῦ) μετὰ τὰ ὠραία μεγάλα, μαθὰ σα-

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΩΡΑΥΑΣ

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ ΕΝΤΟΣ 100 ΩΡΩΝ ΣΟΜΠΛΙΑ

Εἰς τὰ χαρμῖνα και τὰ ἀρχοντικά σπῖτια τῆς Δαμασκού — Οἱ ἔρωτες τῶν ραφωδῶν με τῆς χανοῦσες τῶν Χαλιφῶν. — Τὸ δραματικὸν τέλος μιᾶς Δυναστείας.

ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΟΥ ΣΩΚΡ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐνδιεστρέψωμεν ὀλίγον εἰς τὴν Δαμασκόν, ή ὁποία εἶνε τὸ κάτοπρον τῆς γενήσεως σινακῆς ζωῆς. Ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς Δαμασκού ἄλλως τε—Σοάμ—κέδος—ὀνομάσθη και ὁλόκληρος ή Συρία, καίτοι οἱ κέδοι πού ἐβρίθον ἄλλοτε εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔλκει και αὐτὴ τὸ ὄνομά τῆς δὲν ὑφίστανται πλέον. Ἐς ἄλλου ἀξίζει νὰ προσέξωμεν περισσότερον τὸν μεγαλύτηνον τῆς χώρας, ή ὁποία ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερον τῆμα τῆς μικρογραφίας τοῦ κόσμου, τὴν διαδρομὴν τῆς ὁποίας ἐκτελούμεν με ἀποκινήτων και σιδηρόδρομον. Εἰς τὴν Δαμασκὸν θὰ γνωρίσετε τὸ γνήσιον τουρκικὸν γὰρμῖ: Χαρμῖ! διότι ἐδῶ εἶνε ή πατρίς του.

Αἱ πολυδαίδαλοι πλακόστρωτοι και καθαροὶ αἱθουαί, οἱ χάλκινοι πολυέλεοι και αἱ πολυύρηντοι θαυμάσια λυχνία, με τὸ μυστηριώδες ἀπὸ τοὺς ὑποθαλίμους ὁλοὺς καταναγάζον, ὅς ἄγινον πνεύμα, πῶς, αἱ ὀμίλαι πού ἤχουν ὃ. νηλιφθια και προσηγὰ και τὰ χρυσὰ ῥητὰ εἰς τοὺς τοίχους προσδίδουν εἰς τὸ Χαρμῖ μεγαλοπρεπείαν νοσὶ εἰς τὸν ὁποῖον εἰσέρχεται τίς ὃ. ταπεινὸς ὁλοὺς κύπτον ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἡμαρτιῶν του. Ἄλλ' ἴταν περῶν ἀπὸ ἑλὰ τὰ λουτρικὰ διαμερίσματα, ὅπου ἱθαγενεῖς τελέκοντες, ἐφαρμόζοντες τὴν ραφιανικὴν ἐιδικότητά των (ἢν ἐκλήρουνοισαν μετὰ τελέκοντες τῶν ἐνδόξων Χαλιφῶν) τὸν...λαμικάρων μέσα εἰς τοὺς ἀρωματισμένους ἄχνους με τὴν γενναίαν ἐφίδρωσιν, με τὰ βουὰ τῆς ἀφράτης σαπωνάδας, τὸ χυδένωμα τῆς λίπης, τὸ ἀπαράμιλλον τρίψιμον, τὸ εὐφρόσυνον τρίψιμα, τὸ προσεκτικὸν στεγνύμα, τὸ ἐπιθήσειον περιτυλίγμα μέσα εἰς τὰ χρυσοκέντητα και πλούσια χαλκευμένα λουτρικὰ γυθία, κατόπιν τὸ ἐπὶ τοῦ παρῆκες μιλακοῦ πασάδικου ντιβανῶ ὁλογόνου μασάζ, τὸ ἦπνον και ἡδὺ φριζέμον τὸν ἀρθρῶσμον και τέλος τὸ ἀρωματωδὲς ζεστόν ὄσφριμα μετὰ τὴν σχετικὴν ἀνάπαυσιν, και ἴταν ἐνδιθεῖς βαδίξῃ πρὸς τὴν θύραν τῆς ἐξόδου χαρτεῖςζόμενος με τεμενάδες και ὑποκλίσεις ὑπὸ ἐπιτελοῦν ἡμιγυμένων λευκοφοροῦντων ὑπηρετῶν, προσφωτισμένων σὺν τῶν «με τίς βύστες σου» με τὸς ποιητικώτερας φράσεις τῆς ὠραίας ἀφρακῆς γλώσσας και μοιράσει τὰ σχετικά ματαῖα, τότε πάλιν ὁμοιάζει με ὑπερήφανον και ἡττητὴ Σουλτάνον προεπιμένονον ὑπὸ τῶν πιστῶν δεξιόσθενον του μετὰ τὸ ἐξελισσόμενον προσκύνημα εἰς τὸ σουλτανικὸν τὸν τέμενος.

Τὰ χαρμῖνα τῆς Δαμασκού ἐπιτυγχάνουν ν' ἀπ' δεξιῶν ὀρθὴν τὴν ἀπουσίαν τοῦ προσφύτου Μωαμεθ ὅτι τὸ νήμιον τὸ ὁποῖον παραγγέλλει εἰς τὸ Κοράνιον, ἀναβαπτίζει και ἀναγεννᾷ, τὸσόν τὸ σῶμα ὁσον και τὴν ψυχὴν. — Ἐνα νήμιον δηλαδὴ εἰς δαμασκινὸ λουτρό εἶναι κατὰ σὴν ἐνα βάπτισμα εἰς μίαν κομψήθησαν.

Εἰς τὴν Δαμασκὸν θὰ δοκιμάσετε και μίαν ἐκπληξὴν ἐκπεκτικὴν κατὰ παλαιὰ ἀρχοντικά σπῖτια με τὸν περιεργὸν οὐθὺν των, τὸν ἀποκρύπτουσαν ὃ ἀφολκάλου και πενιχροῦ και θεολογίστου ἐξωτερικοῦ τὴν εὐμάρειαν, τὴν χλιδὴν και τὴν ἐξοχὴν ῥωμαιοτήτα τοῦ ἐσωτερικοῦ, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐξέλεον και βασιλεῖς, ὅπως τὴν ἐξήγλεσαν ὁ Κλέρε, κατὰ τὴν ἐν Δαμασκού πρὸ ἐτῶν διάβασιν του. Νομίζετε τίς ὅτι εἰς τὸν οἰκοδομικὸν οὐθὺν ἐρημοδόσθ ή διάταξις τοῦ προσφύτου Μωαμεθ, ή ἀφορρὰς τὰς γυναίκας, καθ' ἣν τὰ γυναῖκα καλλὴ πρέπει νὰ ἀποκρύπτονται και ή γυναικα ἐξερχομένη εἰς τὸν δρόμον ὀφείλει νὰ ἐνδύεται... ἀφολκάλως, διὰ νὰ μὴ ποσσεύηται τὰ ξένα ἀνδρὰ βλέμματα... Τὰς διατάξεις ταύτας γράφον σήμερον τὸ γανουμάκι τῆς Τουρκίας εἰς τὰ παλὰ των παπυρίσια...

Ο ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΝΤΕΝ ΛΑ ΤΟΥΡ

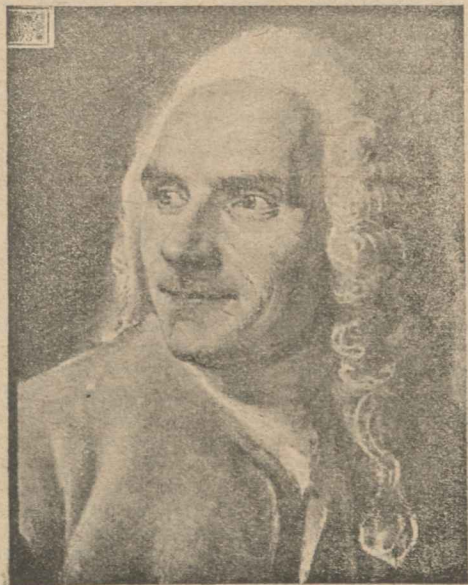

Αὐτοπροσωπογραφία
[Μουσείον τοῦ Σαῖν Καντέν]

Εἰς τὴν μικρὰν Πικαρδικὴν πόλιν τοῦ Σαῖν Καντέν ἕνα μικρὸν μουσεῖον ἢ μᾶλλον ἕνα ἱερὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν Καντέν λὰ Τουρ περικλείει ὅσα ἔργα τοῦ κληροδότου εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ὁ μέγας προσωπογράφος ὁ ἀβρὸς παστιελιστής, ὁ φιλόσοφος, ὁ ἀνήσυχος μελετητὴς τῆς φύσεως, τῶν βιβλίων καὶ τῶν φυσιογνωμιῶν τῶν συγχρόνων του.

Ἐφ' ὅσον ἔζη, ἡ δόξα δὲν τὸν ἀφῆκεν οὐδὲ στιγμὴν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως του. Ὅλαι αἱ ἐπισημότητες τῆς ἐποχῆς του ἀπὸ τοῦ μεγάλου Ζὰν Ζάκ, Ρουσσώ, μέχρι τῆς Πομπαδούρ ἐποζήσαν πρὸ τοῦ ὀκρίβαντος τοῦ ζωντανοῦ αὐτοῦ καὶ δραστηρίου φιλοσόφου ζωγράφου.

Πολλάκις ἀπεφάσισε νὰ ἀπαθανάτισῃ τὴν μορφήν διαφόρων προσώπων τὰ ὁποῖα δὲν τὸν ἐνθουσίαζον καὶ πολὺ. Παραδείγματος χάριν διὰ τὴν Πομπαδούρ εἶχε πλείστας δυσκολίας καὶ ἀντιρρήσεις, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν προσωπογραφίαν της. Καὶ ὅταν τέλος ἐδέχθη μετέβη εἰς τὰς Βερσαλλίας. Ἐτοίμασε τὸν ὀκρίβαντά του καὶ τὰ παστὲλ του καὶ ἀφελῶς ἔβγαλε τὴν περούκα του, ἐφόρεσε τὸν σκούφο του καὶ κατὰ περισσότερον ἀκόμη, ἀντικατέστησε τὰ ὑψηλότερα σκαρπίνια του μὲ παντούφλες ὅπως θὰ ἔκανε εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ὅταν ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου εἰργάζετο παρὰ τὴν οικειότητα ποῦ ἔδειξεν εἰς τὸν ζωγράφον μας, ἐφάνη ὡς παρείσακτος διὰ τὸν Καντέν λὰ Τουρ καὶ ἡσυχος ἡσυχος ἐμάζεψε τὰ χρώματά του ἐξαναφόρεσε τὰ σκαρπίνια του καὶ τὴν περούκα του καὶ χαιρετῶν ἀξιοπρεπῶς τὴν βασιλικὴν συντροφίαν ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἐπανήρχετο ὅταν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ πλέον ἡσυχος. Ἐν τούτοις ἡ δόξα τοῦ ἤϋξανε πάντοτε καὶ ὅταν γέρων, ἠθέλησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν

Προσωπογραφία Ἰωάννου Ρεστού.
[Μουσείον τοῦ Σαῖν Καντέν]

γενέθλιον Πικαρδικὴν πόλιν, σημαῖαι καὶ ἐορταῖ τὸν ἐδέχθησαν καὶ οἱ συμπατριῶται τοῦ ἐσπευσαν ἀνδρόι νὰ ὑποδεχθῶν τὸν ζωγράφον εἰς τὸ ταπεινὸν σπιτάκι τῆς γεννήσεώς του, τὸν φίλον τοῦ Βολταίρου, τοῦ Ρουσσώ, τοῦ Διδερὸ καὶ τοῦ Ἀλαμπέρ. Τὸν ἐστεφάνωσαν μὲ κλάδον δρυὸς ἐκ τῶν δρυμῶν τῆς Πικαρδίας καὶ ἐφωταγώγησαν τὴν πόλιν.

Μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως ἡ ἀφάνεια μιὰ ἀνεξήγητος ἀφάνεια, ἄπλωσε ἀπάνω ἀπὸ τὴν φήμην του τὸν πέπλον τῆς λήθης καὶ εἶναι μόνις ὀλίγων ἐτῶν ἡ παγκόσμιος ἀναγνώρισις τοῦ ὡς μοναδικοῦ καλλιτέχνου.

Τὰ ἔργα τοῦ ἐπωλοῦντο ἀντὶ ὀλίγων δεκάδων φράγκων· ἔξαφνα ἕνα πορτραῖτο τοῦ Ρουσσώ ἐπώληθη μόνις τρία φράγκα καὶ ἄλλα ἔργα τοῦ ἐμείναν ἀπώλητα καὶ ἀζήτητα ἐντελῶς, εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ ὁποῖα ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ 1812 εἰς τὸ Σαῖν Καντέν.

Σήμερον τὰ ἔργα τοῦ Καντέν λὰ Τουρ ὅσα δὲν ἐπώληθησαν τότε σχηματίζουν εἰς τὴν γενέθλιον πόλιν ἕνα πολὺ ἐνδιαφέρον μουσεῖον καὶ ὅσα εὐρίσκονται εἰς τὸ ἐμπόριον πωλοῦνται εἰς ὑπερόγκους τιμὰς.

Ὁ κ. Μαυρίκιος Καντέν λὰ Τουρ ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1704. Ἀπὸ τὴν παιδικὴν τοῦ ἡλικίαν γνωρίζομεν ἐλάχιστα. Ἡ παντοτεὶνὴ παράδοσις περὶ ὧν τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν, ὑπάρχει καὶ διὰ τὸν λὰ Τουρ. Πτωχὸς ἔδειξεν ἐνωρὶς κλίσιν διὰ τὴν ζωγραφικὴν, ἐπάλαισε, καὶ ἐπὶ τέλους ἐνίκησε. Δὲν γνωρίζομεν ὅμως καμμίαν λεπτομέρειαν, εἰμὴ μόνον ὅτι ἀπὸ τὴν γενέθλιον πόλιν ἀνεχώρησε διὰ τὸ Παρίσι, παντοτεὶνὴν ἔλκιν καὶ ὄνειρον ὧν τῶν τεχνιτῶν, καὶ ἐκεῖ μετὰ πολλὰς περιπλανήσεις καὶ ἀναζητήσεις κατῴρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐνὸς μετρίου ζωγράφου τοῦ ὁποῖου ἀγνοοῦνται τὰ ἔργα καὶ ἡ ὀρθὴ γραφὴ ἀκόμη τοῦ ὀνόματός του. Ἄλλοι τὸν γράφουν Ντυπὸς καὶ ἄλλοι Ντυπές.

Δέκα ἐννέα ἐτῶν ἐπανήλθεν εἰς τὸ Σαῖν Καντέν καὶ ἤρχισε νὰ ἐργάζεται ἐνδοκίμως ὡς προσωπογράφος. Ὑπάρχει ὑπόνοια ὅτι ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ κατόπιν ἐπανήλθεν εἰς τὸ Παρίσι ἀποκτήσας ταχέως φήμην καὶ γνωριμίας, ἰδίως μετὰ τῶν διανοουμένων. Τὸ πρῶτον γνωστὸν ἔργον του εἶναι ἡ προσωπογραφία τοῦ Βολταίρου. Συγχρόνως ἐμελετοῦσε καὶ ἡ φιλοσοφία μετὰ τῆς ἐπιστήμης ἐμοιράζοντο τὸν ζωγράφον.

Ὅχις παρατηρητὴς, κατῴρθωνε νὰ συλλάβῃ τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑποδειγματίων του, τὸν φυσικὸν καὶ τὸν πνευματικὸν χαρακτῆρα. Τὴν ψυχολογίαν αὐτὴν καθίστα ὀλίγον ἐνοχλητικὴν μὲ τὸν τρόπον τῆς τέχνης του· λεπτόν, ἀβρὸν καὶ εὐχάριστον, ἀκούραστον καὶ δροσερόν, ὡς κελεύσμα τῆς κρυμμένης μετὰ τὸν ὀρόν καὶ χλόης. Τὴν τεχνικὴν τοῦ αὐτοῦ ὑπερβόηει τὸ παστὲλ μὲ τοὺς αἰθερίους τόνους του, καὶ μὲ τὴν ἀτμόδῃ χάριν του.

Κατὰ τὸ 1737 ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Γλυπτικῆς καὶ τῆς Ζωγραφικῆς. Αἱ προσωπογραφίαι τῶν ἐπισημοτήτων τῆς Αὐλῆς καὶ τοῦ πνεύματος διεδέχοντο ἢ μία τὴν ἄλλην ἀδελφείτως καὶ συνεχῶς ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἐπιτυχίαν καὶ θρίαμβον. Εἰς τὰ ἔργα του φαίνεται μιὰ προσπάθεια νὰ ἐποδώσῃ τὸν κυριαρχοῦντα χαρακτῆρα τῶν εἰκονιζομένων προσώπων. Καὶ ἀκόμη πλέον ἐντονὸν τὸν χαρακτῆρα τὸν πραγματικόν. Βεβαίως τοὺς βλέπει πάντοτε καὶ ἕνα φῶς πλέον χαριστικόν, ἀπομακρύνει ὅτι ἀσχημὸν ἔχουν. Βλέπει τὴν καλὴν ὄψιν χωρὶς νὰ κολακεύῃ, ἐξαίρει ὅ,τι καλὸν εὐρίσκεται εἰς τὸ ζωγραφιζόμενον πρόσωπον καὶ τέλος ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ἐποχὴν του, ἐποχὴν τοῦ λυγισμοῦ τοῦ Τριανόν καὶ τῶν ποιμενίδων Βασιλισσῶν.

Τὴν δόξαν ἠκολούθησεν ὁ πλοῦτος. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς βιβλιογράφους τοῦ διατείνονται ὅτι τὸν πλοῦτόν του ἀπέκτησε συνεργαζόμενος μὲ τὸν ἀδελφόν του ὡς προμηθευτὴς τοῦ στρατοῦ, ἐπάγγελμα ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐπικερδές. Ἀλλὰ ἔκαμε χρῆσιν καλὴν τοῦ πλοῦτος του. Φιλάνθρωπος, πολλὰς εὐημερίας, πλείστους ἐβοήθησε, καὶ εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ἐθεωρεῖτο ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεὸς δι' ὅλους τοὺς πτωχοὺς νέους.

Καὶ παρὰ τὸν χαρακτῆρά του, τὸν ὀλίγον ἀνώμαλον καὶ πρωτότυπον, ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὴν Αὐλὴν. Κατῴκει εἰς τὸ Λουβρον, ὡς ζωγράφος τῆς Αὐλῆς. Οἱ σύγχρονοί του τὸν παρουσιάζουν ὀλίγον ἀπότομον, ζωηρόν καὶ κάποτε φιλότιμον, ἀμείλικτον διὰ τοὺς μεγάλους, οἱ ὁποῖοι ἠναγκάζοντο νὰ ὑποφέρουν τὰς ὑπερβολὰς τῆς σαρκαστικῆς τοῦ ὑπεροψίας διὰ νὰ ἐπιτύχουν νὰ ἀποκτήσουν τὴν προσωπογραφίαν τῶν ἀπὸ τὸν ζωγράφον τοῦ συρμοῦ. Ἐν τούτοις ἦτο ἐράσιμος μὲ τοὺς ταπεινοὺς,

Προσωπογραφία τῆς Ντάνζεβελ.
[Μουσείον τοῦ Σαῖν Καντέν]

ἡγάπα ὅλους τοὺς ἀσίμους συγγενεῖς του, τοὺς χωρικοὺς ἐργάτας καὶ γεωργοὺς, μετὰ τῶν ὁποίων ἔζησε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἀποσυρθεὶς γέρον καὶ ἀσθενὴς εἰς τὴν πατριὸν πόλιν. Ἐσπατάλησε τόσο πολὺ τὴν περιουσίαν του εἰς ἀγαθοεργίας καὶ ἐκκεντρικότητας, ὥστε ἠναγκάσθησαν οἱ συγγενεῖς του νὰ τὸν θέσωσιν ὑπὸ ἀπαγόρευσιν καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ κάμωιν ὀλιγώτερον αἰσθητὴν τὴν ταπεινώσιν αὐτῶν εἰς τὸν μέγαν συμπατριώτην τῶν. Ἐκεῖ ἀσθενὴς καὶ γέρον δὲν εἶχεν ἄλλην παρηγορίαν εἰμὴ τὴν ἀγάπην τῶν συμπατριωτῶν του καὶ τὴν λατρίαν τῶν συγγενῶν του.

Δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ζωγραφίῃ, οὔτε νὰ ἐπιδίδεται εἰς τὴν μελέτην τῆς Μεταφυσικῆς, ἐγκατέλειπε τὴν μουσικὴν, μανιώδης πιανίστας, καὶ τὸ τηλεσκόπιον, μανιώδης ἀστρονόμος, καὶ ἀπέθανε δυστυχὴς μέσα εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀγάπης τῶν φίλων του καὶ τῶν ἰδίων του, διότι δὲν κατῴρθωσε νὰ ἐφεύρῃ τὸν τρόπον νὰ στερεώσῃ τὰ χρώματα τῶν παστέλ. Ἐφοβεῖτο ὅτι τὰ ἔργα τοῦ αἰθέρα καὶ λεπτά θὰ ἔχοντο διὰ τὴν ὑστεροφημίαν του.

Τελευταῖα τὸν ἀσχολία ἦτο ἡ σύνταξις τῆς διαθήκης του. Τὴν ἔσχιζε καὶ ἤρχιζε πάλιν μὴ γνωρίζων πῶς νὰ διαθέσῃ καλλίτερον τὸν πλοῦτόν του.

Συνέστησε σχολὴν σχεδίου εἰς τὸ Σαῖν Καντέν, καὶ ἀφιέρωσε μέρος τῆς περιουσίας του διὰ τὴν βοήθειαν τῶν ἐπιτόκων γυναικῶν καὶ διὰ συντάξεις τῶν γερόντων ἢ ἀσθενῶν ἐργατῶν.

Ὁ φιλόσοφος ζωγράφος ἀπέθανε ὀδοντοφυεῖς κατὰ τὸ 1788. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Κυρία Φαβάρ.
[Μουσείον τοῦ Σαῖν Καντέν]